No. 106. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 1 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten Augustus.

Het door den heer *de Broglie* in de kamer der pairs uitgebragt rapport over de wet op het regentschap, strekt tot deszelfs onvoorwaardelijke aanneming. Het vangt aan met de herinnering aan den ouden stelregel dat in Frankrijk de koning niet sterft, en weidt verder over de waarborgen van duurzaamheid en regelmatighied uit die de monarchale regeringsvorm aanbiedt, juist omdat dezelve vooraf alles regelt en voorziet. De steller van het rapport erkent dat in 1830 reeds bepalingen voor het regentschap hadden behooren gemaakt te worden, weshalve het thans des te meer pligt was in die leemte te voorzien; hij noemt verder het regentschap een tijdelijk koningschap, naar het beeld van het koningschap moetende gevormd worden, weshalve er ook noodzakelijkheid voor de erfeljkheid van het regentschap bestond, te meer wanneer men, met de geschiedenis in de hand, acht sloeg op het gevaar voor een land om het opperste gezag aan het toeval, aan onzekere kansen over te laten. De geschiedenis leerde dat waar het regentschap verkiesbaar is, eene bedenkelijke crisis den aanvang van elke koninklijke minderjarigheid kenmerkt. Dan rijst het gevaar van verdeeldheid onder de koninklijke familie en in den lande, 't welk tot de noodlottigste gevolgen kan leiden. Het verzekeren van de toekomst is het doel en de weldadige strekking var den monarchalen regeringsvorm.

In dezelfde zitting heeft de heer *Gouin* het voorstel gedaan, om een marmeren standbeeld van den hertog van Orleans in de vergaderzaal op te rigten. Met algemeene stemmen is besloten, om de noodige stappen tot verwezenlijking van dit denkbeeld te doen.

— Men verzekert, dat de heer *de la Roche Jacquelin* zijn ontslag, als lid van de kamer der afgevaardigden, heeft ingediend.

— De heer *Thiers* heeft, alvorens deze hoofdstad te verlaten, zijn boekverkooper de helft zijner geschiedenis van het Keizerrijk vóór het einde van het jaar beloofd.

— Het garnizoen van Parijs en de voorsteden bestaat thans uit niet minder dan vier en vijftig bataillons infanterie, dertig eskadrons kavallerie, een regiment artillerie, zes kompagnien van de genie, vier kompagnien veteranen en een eskadron treintroepen; de gendarmerie van de Seine, de municipale garde, de sappeurs-pompiers en de nationale garde niet medegerekend.

— Sedert eenige dagen is een gedeelte der bezetting van Vincennes onophoudelijk met het maken van patronen bezig. Niet minder dan acht millioen daarvan zijn gedurende de laatste vijf maanden vervaardigd. De Hertog van Montpensier heeft, als artillerie officier, eene woning aldaar genomen, en reeds meermalen de exercitien bijgewoond. Het fort van Vincennes wordt aanmerkelijk vergroot.

— De meermalen beraamde, maar telkens door verschillende omstandigheden gestaakte voltooijng van het paleis der Louvre, en de geheele vereeniging daarvan met dat der Tuilerien, wordt op nieuw te sprake gebragt, en een der dagbladen behelst een plan van den heer *Ch. Merit*, om dit doel door middel eener inschrijving van dertig millioen francs te bereiken. Het oudste gedeelte van dit paleis is in 1528 onder *Frans I*, op de plaats van een voormalig jagthuis en kasteel gesticht. Onder *Lodewijk XIII* werd het middelste paveljoen en een der vleugels gebouwd, onder *Lodewijk XIV* is het aanmerkelijk vergroot en verfraaid, en na de eerste omwenteling zijn daaraan op nieuw groote sommen te koste gelegd.

— Het te Algiers uitkomende regeringsblad meldt, onder dagteekening van den 20, dat de opperbevelhebber in de afgeloopene dagen de onderscheidene wegen, welke door het Atlas-gebergte voeren, heeft bezocht en zich daarna naar Medeah heeft begeven. Volgens gemeld dagblad, heerschte aldaar de grootste werkzaamheid, en werden overal de wegen verbeterd. Den 5den was de gouverneur te Algiers teruggekomen en werd aldaar opgewacht door onderscheidene opperhoofden van Arabische stammen, welke zich aan het Fransch bewind onderwerpen. Frankrijk is thans in het bezit der geheele kust van Algiers, tot aan het Maroccaaansche gebied.

— Het Engelsch fregat *Magicienne* heeft, naar men van Malta berigt, aldaar een' leeuw en eene leeuwin ontscheept, welke het te Tunis aan boord genomen had en die voor den Zoölogischen tuin te Londen bestemd zijn. In den nacht brak de leeuw de traliën van zijn hok en was bezig op de plaats van het lazaret eene wandeling te houden, toen zes soldaten van den post, verwittigd van het gevaar, hetwelk de in quarantaine geplaatste passagiers liepen, met hunne geladen geweren aankwamen om het dier te dooden, als ziende men geen ander middel om het meester te worden. Een man echter bood aan, eene proeve te nemen om den leeuw weder in zijn hok te brengen; onverschrokken naderde hij hem, en daar hij bespeurd had, dat het beest door dorst leed, bood hij aan hetzelve water in eenen drinkbak, toen de leeuw gedronken had bood hij hem op gelijke wijs een stuk vleesch, en terwijl hij dit verslond, wist hij hem een sterk touw om den hals te slaan, met hulp van hetwelk men hem in zijn hok terug gebragt heeft. Allen die getuigen van het gebeurde waren, bewonderden den moed en de koelbloedigheid, met welke deze man een zoo geweldig en nog zoo volstrekt ongetemd roofdier heeft weten te overmeesteren.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

Van den 29sten. — Heden zijn bij de kamer der pairs de discussien over de wet op het regentschap geopend en in dezelfde zitting ten einde gebragt. Bij de opening der zitting werd door den president vooraf een brief gelezen van den koning, waarin deze der kamer dank zegt voor haar besluit om een standbeeld ter nagedachtenis van den hertog *van Orleans* op te rigten.

De markies *van Dreux Brézé* voerde het eerst het woord over het in behandeling zijnd ontwerp en sprak tegen hetzelve; hij werd door den minister voor het onderwijs *Villemain* beantwoord; daarna werden nog de graaf *Murat*, de markies *Gabriac* en de Prins van de Moskowa gehoord, waarna tot de stemming werd overgegaan, waarvan de uitslag was, dat 163 leden zich voor en slechts 14 tegen het ontwerp verklaarden.

Morgen zullen de beide kamers nog bijeenkomen om de koninklijke mededeeling tot prorogatie van de tegenwoordige zitting aan te hooren.

— De koning en koningin zijn heden morgen van het kasteel Eu op de Tuilerien teruggekomen. HH. MM. zullen naar het gezegd wordt, [illegible] nadat de deputatie uit de kamer der pairs de aangenomen wet op het regentschap zal hebben aangeboden.

— De hertog *van Nemours* is in den avond van den 23sten te Luneville aangekomen en er door de luitenant-generaals *Achard*, *Oudinot*, verdere hoofdofficieren en de civiele autoriteiten ontvangen.

— De oudste zoon van den heer *Barante*, onlangs tot ambassade-secretaris te Dresden benoemd, is heden morgen naar zijn post vertrokken, tevens met depeches voor Berlijn belast zijnde. Zijn vader, de fransche gezant te Petersburg, begeeft zich naar zijn landgoed in Auvergne, zoodat hij aan zijn terugkeer naar Petersburg nog vooreerst niet schijnt te denken.

— Uit Zwitserland schrijft men, dat in den nacht van den 7den op den 8sten Augustus een der ijsbergen van den Simplon met een groot geweld neergestort is, met zich medesleepende eenige hutten en vee. De schok was zoo geweldig geweest dat in de huizen, buiten het bereik der neerstortende massa, tafels en meubelen [illegible] den omvergeworpen.

— De berigten uit Spanje, thans tot den 22sten gaande, blijven steeds zonder belang.

— Ter beurze van heden (29 *Augustus*) waren genoteerd: 5 pCt. 120,05; 3 pCt. 79,20; Nap. r. 106,80; Spanje [illegible] 2¼%; Rom. L. 103⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten Augustus.

HH. MM. de Koning en de Koningin van Pruissen zijn den 27sten dezer te Elberfeld aangekomen, en werden den volgende dag te Dusseldorf verwacht. Aldaar bevond zich reeds Z. D. de Hertog [illegible]

Nassau en Vorst *Esterhazy*, terwijl Z. M. de Koning van Wurtemberg en Z. K. H. Prins *Karel* van Beijeren mede in die stad verwacht werden.

Volgens berigt uit Berlijn heeft de Koning, vóór zijn vertrek naar de Rhijn-provinciën, besloten, de commissien uit de provinciale stendenvergaderingen tegen den 15den October te Berlijn bijeen te roepen, ten einde dezelven over verschillende aangelegenheden van algemeen belang te raadplegen. Men ziet met groote belangstelling de bijeenkomst van deze, ten vorigen jare door den Koning in het aanzijn geroepen commissien te gemoet, welke door velen beschouwd worden als een eerste stap tot de invoering van eene algemeene Pruisische stendenvergadering en dus van het vertegenwoordigend regeringsstelsel.

— Het schijnt thans genoegzaam zeker te wezen, dat de Keizer van Rusland in dit jaar zich niet naar den Rijn zal begeven. Een van Hoogstdeszelfs adjudanten zal daar, namens den Keizer, den Koning van Pruissen groeten. Daarentegen wordt verzekerd, dat de hertog *van Nemours*, en de Prins *de Joinvillle* de manœuvres der Pruissische troepen zullen komen bezigtigen.

— Uit Hamburg wordt geschreven, dat nog dezer dagen, en alzoo meer dan drie maanden na den brand, bij het opgraven van puin in de nabijheid der St. Petruskerk, vlammen zijn te voorschijn gekomen.

— In berigten uit Bessarabië van den 10den Augustus wordt het volgende gemeld:

» Na het gevecht van den 26sten Junij ll. is er in den Kaukasus niets van belang voorgevallen. Intusschen bevestigt zich de tijding meer en meer, dat het Russische leger, aan welks hoofd de generaal *Grabbe* staat, daarbij aanmerkelijk schade geleden heeft. De bergbewoners hadden reeds 13 kanonnen veroverd, van welke hun echter weder 12, hoewel zonder de ammunitiewagens, ontnomen zijn; vier Russische bataillons zijn grootendeels vernield en omtrent 80 officieren zouden in het gevecht gebleven zijn. Intusschen zijn er allerlei bedroevende geruchten in omloop over de door de behaalde overwinning toegenomene stoutmoedigheid en wreedheid der Circassiers, die thans ook begonnen zijn aanvallenderwijs te werk te gaan."

— Van de Turksche grenzen wordt onder dagteekening van den 17 Augustus gemeld:

» Volgens berigten uit Konstantinopel hebben Rusland en Engeland hunne bemiddeling aangeboden om deze geschillen met Perzie tot eene eindschikking te brengen; het is echter nog onbekend, wat de Porte hierop geantwoord heeft. De Russische gezant stelt intusschen de ijverigste pogingen in het werk ten behoeve der Perzische kooplieden, wier koopwaren door de Porte in beslag genomen zijn. De grootvizier, die in de beginne zeer genegen was tot eenen oorlog met Perzie, laat thans meer toegevendheid en vredelievendheid blijken; men zoekt [illegible] tegenstanders deze gelegenheid zouden waarnemen, om hem zelven uit de hoofdstad te verwijderen, door hem aan het hoofd van het tegen Perzie bestemde leger te plaatsen. Intusschen worden er nog voortdurend krijgsbehoeften, artillerie en troepen naar de Perzische grenzen gezonden, en *Sabri*-Pacha, aan wien voorloopig het bevel over het leger is opgedragen, is reeds van Konstantinopel over Trapezunt naar Erzerum vertrokken.

» Sir *Stratford Canning* had ten aanzien der Syrische aangelegenheid dezer dagen stellige instructien van lord *Aberdeen* ontvangen. Men gelooft thans dat het gebergte in twee deelen gescheiden zal worden, die onder twee Christen-opperhoofden, een uit de Drusen en een uit de Maronitten, zullen gesteld worden. De laatste zal, zoo mogelijk, uit de familie *Schachab* gekozen worden. Voorts zullen, zoo als men zegt, de Albanesche troepen uit Syrie moeten worden teruggeroepen (waartoe de Porte echter moeijelijk over te halen zal zijn), en op die wijze hoopt men, dat deze aangelegenheid eindelijk geregeld en de rust in Syrie hersteld zal worden."

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten Augustus.

Nadat de fransche commissarissen voor de onderhandelingen nopens het gebruik van den spoorweg op het wederzijdsch grondgebied, van nadere instructien zijn voorzien geworden, is men, naar gemeld wordt, thans tot eene voorloopige schikking gekomen. Volgens 't geen het *Commerce Belge* heden deswege meldt, zal op den weg naar Rijssel het bureau der belgische douanen te Kortrijk, dat der fransche te Roubaix, later te Rijssel gevestigd wezen. De plaatsen voor de reizigers naar Belgie gaande, zullen te Roubaix genomen worden en wel voor al de spoorwegtakken in Belgie kunnen gelden. Er zal eene doorgaande rekening tusschen de beide administratien geopend worden ten einde geen oponthoud in de konvooijen te veroorzaken. Voor de bewoners van de wederzijdsche grensgewesten, zal het voorts tot een groot gemak strekken dat zij niet van passen, maar slechts van eene door het gemeentebestuur afgegevene veiligheidskaart voorzien zijn om vrijelijk over en weer de bedoelde provincien door te reizen.

De onderhandelaars dezerzijds, de heeren *de Meulenaere*, *Liedts* en *Lejeune* zijn gisteren te Brussel teruggekomen.

— De regerende hertog van Saxen-Coburg Gotha wordt heden alhier van Ostende verwacht.

— De voormalige voorzitter van den raad van ministers in Frankrijk, de heer *Thiers*, is gisteren avond te Antwerpen aangekomen.

— Ook van hier zullen eenige hoofdofficieren van gouvernementswege naar den Rijn worden gezonden, ter bijwoning van de groote manoeuvres der aldaar vereenigde Pruissische troepen, met last, om daaromtrent een rapport in te dienen aan het ministerie van oorlog.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Augustus.

De *Staats-Courant* behelst het volgend besluit:

Wij WILLEM II, enz.

Overwegende dat het Artsenijmengkundig Formulierboek, onder den titel van *Pharmacopoea Belgica*, bij koninklijk besluit van den 28sten April 1821, n°. 2 gearresteerd, thans, na verloop van zoo vele jaren, niet langer geacht kan worden te voldoen aan de behoeften van den tegenwoordigen tijd, en zich ook niet op de hoogte der wetenschap te bevinden, en dat hetzelve eene meerdere volkomenheid en doelmatiger strekking zal kunnen verkrijgen door eene gepaste herziening en geheel nieuwe redactie van hetzelve;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche zaken, van den 19den Augustus 1842, n°. 82, 2de afdeeling,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Eene speciale commissie van zaakkundigen te benoemen tot vervaardiging eener geheel nieuwe redactie der *Pharmacopoea Belgica*, met in achtneming dat daaruit worde weggelaten hetgeen de ondervinding als overtollig of min noodzakelijk heeft doen kennen, en daarin worde opgenomen hetgeen voor de geneeskundige behoeften van de inwoners van Ons Rijk in het algemeen noodig en gepast zal erkend worden, en in alles opzigte ingerigt op de tegenwoordige hoogte der wetenschap.

Art. 2. Tot leden dier commissie te benoemen:

1°. De heeren *Nicolaas Cornelis de Fremery*, oud-hoogleeraar in de faculteiten der geneeskunde en wis- en natuurkundige wetenschappen aan de hoogeschool te Utrecht;

2°. *Gerardus Vrolik*, hoogleeraar in de kruidkunde en verloskunde aan het athenaeum illustre te Amsterdam;

beiden nog overgeblevene leden der vroegere commissie ter redactie der *Pharmacopoea Belgica*;

3°. *Antonie Hendrik van der Boon Mesch*, hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen aan de hoogeschool te Leyden;

4°. *Gerard Jan Mulder*, hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen aan de hoogeschool te Utrecht;

5°. *Claas Mulder*, hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen aan de hoogeschool te Groningen;

6°. *Willem Hendrik de Vriese*, buitengewoon hoogleeraar in het vak der kruidkunde aan het athenaeum illustre te Amsterdam;

7°. *A. J. d'Ailly*, lid der provinciale geneeskundige commissie en apotheker te Amsterdam.

Art. 3. Dezelve commissie zal haren arbeid zooveel mogelijk bespoedigen, zoodanig dat nog in den loop van het jaar 1843 de nieuwe *Pharmacopoea* kan worden ingevoerd.

Art. 4. De *Pharmacopoea* op voorschreven wijze vervaardigd, zal onder den titel van *Pharmacopoea Belgica nova*, aan Onzen Minister van Binnenlandsche zaken worden overgelegd en door denzelve, voorzien van zijne aanmerkingen, aan Ons ter goedkeuring worden aangeboden.

Onze Minister van Binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering dezes.

— Uit eene door den Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde kerk enz. aangebodene nominatie tot vervulling der predikantsplaats in de Hervormde gemeente van Oosterhout, zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Zijne Majesteit, bij besluit van den 21sten Augustus 1842, n°. 57, benoemd, den heer *J. P. H. van Hulsteijn*, predikant te Bekerke.

— Maandag is alhier in goeden welstand aangekomen Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, laatst van Vlissingen, alwaar Hoogstdezelve aan land was gestapt, van zijne reis naar Rusland wederkeerende.

— Het fregat *de Rijn*, aan boord waarvan Z. K. H. zich bevond, was Zondag middag ter reede van Vlissingen gearriveerd. Sedert Maandag te voren was 's konings stoomjagt *de Leeuw* te Vlissingen op de aankomst van den Prins wachtende terwijl ook de schout-bij-nacht *Arriens* zich te Vlissingen bevond om Z. K. H. op te wachten. Nadat de Prins onder wederzijdsche begroeting van het geschut te Vlissingen aan wal gestapt was, heeft hoogstdezelve tegen den avond met gemeld stoomjagt de reis naar 's Hage voorgezet.

— Zondag voormiddag is de luitenant-generaal baron *Marbot*, adjudant van wijlen Z. K. H. den Hertog *van Orleans*, door Z. M. in plegtige audientie op het paleis, bij Hoogstdenzelve toegelaten. De baron *Marbot* werd door een van 's Konings rijtuigen, door hofbedienden vergezeld, heen en terug geleid.

— Men verneemt, dat bij de ontwerpen van wet, betrekkelijk het

nog niet gearresteerde gedeelte van het wetboek van strafregt, welke binnen kort aan de leden van de Staten-Generaal zullen worden toegezonden, onder anderen, bij eenen afzonderlijken titel, zeer strenge strafbepalingen tegen het tweegevecht worden bedreigd.

— Van den Helder schrijft men ons van den 28. Augustus: »Naar men verneemt, zullen eerstdaags in dienst gesteld worden Z. M. oorlogsbrik de *Echo*, alsmede de nieuwgebouwde oorlogstoomboot *Bromo*.

» De kommandant der zeemagt alhier, de kolonel kapt. ter zee *van der Straten*, is tot herstel zijner gezondheid met verlof vertrokken, en zal waarschijnlijk in genot van nonactiviteits-traktement worden gesteld; dien ten gevolge is het opperbevel over de alhier gestationeerde schepen en vaartuigen van oorlog, 't welk *ad interim* door den kapt. luit. *Klein*, kommandant van Z M. korvet *Juno*, werd waargenomen, thans provincioneel opgedragen aan den kolonel kapt. ter zee *van der Plaat*, kommanderende het op gisteren alhier van Petersburg gearriveerde oorlogsfregat *Jason*; terwijl het bevel over het fregat de *Sambre*, door den luit. ter zee der 1^e kl. *Noorduijn* aanvaard is.

» De alhier met de *Jason* geretourneerde zee-officieren roemen zeer het hartelijk onthaal, dat zij in Rusland hebben genoten. De feestelijkheden ter gelegenheid der gevierde plegtigheid gaan alle beschrijving te boven. Zij weerspreken echter ten volle de in sommige dagbladen medegedeelde berigten, als of eene zamenspanning onder de Russische grooten of gistingen onder het volk zouden hebben plaats gegrepen, en als zoodanig het vertrek des Konings van Pruissen hebben bespoedigd, en de uitlandige mededeeling van de feestvieringsplegtigheden zoude hebben verhinderd."

— Het Koninklijk Nederlandsch instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten, heeft gisteren te Amsterdam deszelfs 35ste algemeene vergadering gehouden, onder voorzitting van den hoog edel geboren heer Jhr. *H. Six van Hillegom*, voorzitter der vierde klasse, wordende het secretariaat waargenomen door den heer *J. de Vos*, *Willemsz.*, secretaris dierzelfde klasse.

— Uit Luxemburg meldt men, dat de generaal-majoor *von Wulffen*, bevelhebber der eerste brigade *landwehr*, benoemd is tot bevelhebber der vesting Luxemburg, ter vervanging van den generaal-majoor *Dumoulin*, die op retraite is gesteld.

— Men leest in een der laatste n^{os}. van de *Kunstkronijk* het volgende:

» Het *Gedenkboek der Inhuldiging en Feestogten van Z. M. Willem II* (1840—1842), door den zoo gunstig bekenden schrijver Dr. *Wap*, opgedragen aan Z. K. H. den Prins *van Oranje*, zal met 1°. October het licht zien; de afgedrukte bladen, die ons toevallig daarvan onder de oogen kwamen, getuigen reeds van den smaak des auteurs, daar hij de menigvuldige feesttogten van Z. M. in de verschillende steden, met zooveel afwisseling behandeld heeft, als de zaak vereischt, maar niet uit zich zelve medebrengt. De titelplaat is naar de teekening van den heer *P. E. Dielman*, Directeur der teeken- en schilderakademie te 's Hertogenbosch, en is, even als het portret van Z. M., aan de persen van den heer *Baaker* te dordrecht toevertrouwd; dit laatste is naar *Taurel* en *Royer's* buste, omgeven door een lijstwerk, waarin de tien provinciale wapens, alsmede dat van Limburg en het Rijks wapen zijn afgebeeld, en deze zijn achterschaduwd door de attributen van vrede en oorlog, nijverheid, koophandel, zeevaart, de ridderordens, kunsten en wetenschappen, enz., daarenboven is het werk nog versierd met acht groepen, ieder van vijf eerewacht standaarddragers, door den miniatuurschilder *Naderveen*, naar *Mourot* op steen geteekend, en druk en papier doen den drukker en bewerker *J. Demelinne*, boek- en steenplaatdrukker te 's Hertogenbosch, eer aan. Maar wij, die de exemplaren, welke tot prachtgeschenken bestemd zijn, gezien hebben, mogen het bij deze weinige regels niet laten. Deze exemplaren, negen in getal, zijn bestemd voor Z. M. Koning *Willem Frederik* graaf *van Nassau*, Z. M. Koning *Willem II*, Z. K. H. den Prins *van Oranje*, 's Rijks hoofdstad Amsterdam, Z. M. den Keizer van Rusland, HH. MM. de Koningen van Pruissen en Wurtemberg, het stedelijk archief van 's Hertogenbosch en den schrijver. De tekst is met goud gedrukt, de couplетten en gedichten met zilver, en de naam van Z. M. den Koning, benevens het encadrement van elke bladzijde met goud van eene sterkere kleur afgezet; eindelijk het geheel is met eene zorg uitgevoerd, welke men zelden aantreft, en den uitgever *Demelinne* wenschen en voorspellen wij eer en voordeel op het werk, hetwelk met dat van andere landen kan wedijveren, ja! wat typographie betreft, het schoonste is, dat wij immer gezien hebben. »

— Binnen weinige dagen zal te Leiden door den heer *Zinkersla*, eene omnibusdienst voor de geheele stad worden daargesteld. Reeds zijn drie daartoe vervaardigde rijtuigen per spoortrein aangebragt, terwijl de overige later zullen volgen.

Ten gevolge van het gevoelig verlies, hetwelk de naar Port-Natal gezonden troepen (omstreeks 200 man, onder kapitein *Smith*) in een gevecht met de uitgewekene boeren hebben geleden, is versterking daarheen gezonden. Op het fregat *Southampton*, van 50 stukken, in Simons-baai liggende, zijn twee ligte zesponders en een twaalfponds-houwitzer, met twee buiten dienst zijnde artillerie-officieren en zes artilleristen naar Port-Natal ingescheept. Nog zijn voor dezelfde bestemming 400 man van 25ste regiment ingescheept, die van de grenzen versterking zullen erlangen. Men vertrouwt, dat deze magt, die nog door de zeelieden onzer oorlogschepen zal worden geholpen, genoegzaam zal zijn om spoedig aan allen tegenstand een einde te maken. Er zijn slechts twaalf artilleristen in de Kaapstad overgebleven, waaronder een zieke. Ons geschut te Natal wordt meerendeels door de infanterie bediend en door ossen getrokken. Naar het schijnt hebben de uitgewekenen bij Natal omstreeks 800 man in staat om de wapenen te dragen bijeen, doch het is niet bekend, of zij eensgezind en allen vast besloten zijn, om aan onze troepen tegenstand te bieden. Mogt dit het geval zijn en de uitgewekenen verdreven of verdelgd worden, dan zal zulks, ten beste genomen, veel bloed kosten; want de uitgewekenen zijn uitstekende schutters; hunne geweren en roeren, die veel zwaarder dan de onze zijn, dragen ook verder, en zij zorgen wel van steeds zoo veel mogelijk gedekt te zijn."

ONTDEKKINGSREIZEN.

1820—1830.

(*Vervolg van n°. 105*).

De neiging der britsche natie tot het buitengewone, de nimmer rustende ijver tot bevordering van handel en wetenschap, bewoog de britsche regering in 1817 tot het doen uitrusten van expeditien naar de Poolstreken, met oogmerk om eene noordwestelijke doorvaart en eene naauwkeuriger kennis der noordelijke grenzen van Azie en Amerika te verkrijgen. Bij een besluit van het parlement werd eene premie van 20,000 p. sterl. beloofd aan den eersten zeeman die langs het noordwesten de Stille Zuidzee, en 5000 p. sterl. aan het eerste schip dat de Noordpool bereikte. Kapitein *Buchan* zou namelijk met de schepen *Trent* en *Dorothea* tusschen Spitsbergen en Noweja-Semlja over de Noordpool naar de Stille Zuidzee trachten te komen; *Rosz*, met de *Isabello* en de *Alexander*, over welke de luitenant *Parry* bevel voerde, uit Straat Davids en de Baffinsbaai eene noordwestelijke doorvaart naar de Beringstraat zoeken. De eerstgenoemde zeeman kwam tot 80° 31, maar bleef hier in het ijs vastzitten en kwam slechts met groote moeite naar Engeland terug; *Rosz* drong tot 75° 55 N. B. en 65° 32' W. L. voort, waar hij wel de noordelijke doorvaart niet vond, maar de noordkust van Groenland door hem *the artics highland* genoemd, in den noord-oostelijken hoek van de Baffinsbaai ontdekte. — In 1819 deed *Parry* zijne eerste reis aan het hoofd eener ontdekkings-expeditie. Met de *Hekla* en *Griper* (luitenant *Liddon*) kwam hij van Lancastersond door de door hem het eerst bevarene Barrowstraat in de Poolzee, overwinterde in de haven van Melville-eiland (47° 45' B), zeilde nu westwaarts, ontdekte de kusten van Banksland, maar moest op 13° 46' (tot dus ver het westelijkste in de Poolzee ontdekte punt) en 74° 27' N. B., alwaar hij op onbeweegbare ijsvelden stiet, den 16den Augustus 1820 omkeeren. *Parry* had intusschen op deze reis bewezen dat eene doorvaart uit de Baffinsbaai naar de Beringstraat mogelijk was, dat de eerste geen baai, maar eene zee is, en Groenland geen met Amerika vasthangend land, maar een door de zee omgeven eiland. Deze ontdekkingen gaven hoop op het eindelijk gelukken der onderneming. *Parry* aanvaardde den 8sten Mei 1821 met voorraad voor verscheidene jaren eene tweede reis. Schoon het hoofddoel, de ontdekking der doorvaart, mislukte, werd daarentegen de kennis van den aardbol door zorgvuldige bepaling en opneming der kusten verrijkt. In het jaar 1824 rustte de Britsche regering eene derde Poolreis uit, onder *Parry* en *Lyon*, ter ontdekking van eene noordwestelijke doorvaart door de Regentstraat. De schepen overwinterden in de haven Bowen in Prins-Regentsbaai, doch konden wegens tallooze belemmeringen niet verder doorvaren. De belangrijkste resultaten bestonden in de door kapitein *Lyon* gedane waarnemingen omtrent de magneetnaald bij de Wilden-eilanden (Savage-Islands) en Raas Welcome, alwaar de naald wisselde, en zelfs staan bleef op het punt waar men haar plaatste. De hoop werd intusschen nog niet opgegeven. *Parry* zeilde den 25sten Maart 1827 voor de noordwestelijke Poolvaart naar Spitsbergen af. Hem vergezelden de luitenants *Rosz*, *Förster*, *Grosier*, de geneesheeren *Beaverley* en *Mac Corwick*, benevens de ervaren loods *Crowford*, die reeds vier reizen naar Groenland had gedaan; doch ook deze proef mislukte; op 82° 45' N. B. werd men door ondoordringbaar ijs tot den terugtogt genoodzaakt. Schoon *Parry* zijn doel niet bereikt heeft, geven hem zijn moed, zijne bekwaamheden en volharding aanspraak op eene eervolle plaats in de geschiedenis. Aan zijn naam paart zich die van kapitein *Franklin*, die te land langs de Hudsonsbaai en de kopermijnrivier tot aan de noordelijkste kust van Amerika wilde voortdringen. Door den natuurkundige Dr. *Richardson* en de adelborsten *Hood* en *Back* vergezeld, trok hij in 1819 van de factorij York (in de Hudsonsbaai), den loop der rivieren volgende, eene sneeuwwoestijn van meer honderde geographische mijlen door, bereikte eindelijk in 1821, na tien maanden overwintering, de kopermijnrivier en bevoer op het laatst van Julij van dat jaar de kust der Hyperboreische zee, tot hij door gebrek aan levensmiddelen tot den terugtogt genoodzaakt werd. Reeds in 1825 ondernam *Franklin*

eene nieuwe landreis, om van de Mackenzie-rivier de kust westwaarts volgende, de Beringstraat te bereiken, terwijl *Richardson* de streek aan de zijde der kopermijnrivier onderzoeken zou. Tegelijk werd kapitein *Beechey* met het schip *Blossom* om kaap Hoorn uitgezonden, ten einde in de nabijheid der IJskaap of in de Kotzebuestraat eene oostelijke doorvaart op te sporen. Beide expeditiën moesten elkander ontmoeten. *Franklin* en *Richardson* bereikten zoo min hun hoofdoogmerk, als het met *Beechey* afgesproken vereenigingspunt, maar de kust werd over een streek van 86° lengte opgenomen en de Poolzee tot op 150° W. L. bekend. *Franklin* is tot op ongeveer 160 engelsche mijlen de IJskaap en alzoo ook *Beechey* genaderd. Na zoovele vergeefsche pogingen der Engelschen om eene noordwestelijke doorvaart te vinden, heeft kapitein *Rosz*, die in onzen tijd de eerste reis derwaarts gedaan heeft, eene tweede reis op eigene kosten ondernomen. De luitenant *Parry*, een neef van den kapitein, vergezelde hem. Eene omstandigheid waardoor deze togt zich van alle poolexpeditiën onderscheidde, is de aanwending van den stoom. Een expresselijk daarvoor gebouwd stoomschip, 't welk door het wegnemen der raders en zelfs van den schoorsteen, in een gewoon zeilschip kan veranderd worden, bevat de manschap en den voorraad. — Rusland, thans tot de eerste zeevarende natiën behoorende, wilde bij de noordpoolexpeditiën ook niet werkeloos blijven; kapitein *Wassiljeff* zeilde in 1819 over Port Jackson naar Kamschatka om van daar door de Beringstraat eenen korteren weg naar Amerika te vinden; hij ontdekte de Blegonameranie-eilanden. De luitenant *Lasareff* onderzocht de Waigat-straat en nam na vergeefsche pogingen om het dubbel eiland om te zeilen eenige punten van de kust op. De baron *Wrangel* en *Anjou* gingen in 1820 van Noord Siberie tot Irkutsk, waar zij van elkander scheidden om de IJszee op twee verschillende punten te bereiken. Hunne onderzoekingen die vier jaren duurden hebben het bestaan eener straat tusschen Azia en Amerika buiten allen twijfel gesteld. De Zuidzee is door den Engelschman *Smith* meer bekend geworden, die in October 1819, op de brik *William* het zuidelijkste land, Nieuw-Zuid-Shetland (vijf groote en eenige kleine eilanden ontdekte), *Granner*, een Zweed, vond in hetzelfde jaar de Oskars-eilanden, *Arent de Peijster* de Ellisgroep en het eiland Peijster, hetwelk door Mulgrave's Archipel met de Schippers-eilanden zamenhangt.

In zoover de kennis der aarde met die der geschiedenis hand aan hand gaat, mag de reiziger *Belzoni*, die in de Pyramiden doordrong, niet onvermeld gelaten worden. Hij ontdekte sedert 1817 verscheidene koningsgraven in Theben waaronder het graf van *Psamniutis* (400 j. voor Chr.) in het dal Bibank-el-Moluk zich onderscheidt, vond het groote borstbeeld van *Memnon*, benevens eene albaster-sarcophaag naar Londen, opende de door *Pietro della Valle* reeds in de zeventiende eeuw bezochte pyramide van Dschisch, welker ingang de Franschen gedurende hunnen veldtogt niet hadden kunnen vinden, eene andere te Chiemphrene en den door *Drovetti* en *Calleaud* in 1816 gevonden tempel van Ypsambul, en vond, behalve Berenice, deze aloude stapelplaats van Europa en Indie, de smaragdgroeven te Zubara. Afrika sedert eeuwen het doelpunt der wetenschap en witzucht, werd van nu af met verdubbelden ijver bereisd. *Cailliaud* trok met *Letorzec*, in het gevolg van *Ismael* pacha, die in 1819 juist den veldtogt tegen Nubie ondernomen had, Egypte, Nubie en de geheele noordoostelijke streek van Afrika tot Singue door, honderd mijlen ten noorden van den Gleicher, waarbij zijn hoofdoogmerk was de oudheden van Meroë en Siwah te onderzoeken. Met een dergelijk oogmerk volgden hem de Britten *Waddington* en *Richardson*, die tot meer dan 600 mijlen voorbij de tweede katarakt voortdrongen, en bij Schayni 45 vernielde pyramiden ontdekten. De Duitschers *Hemprich* en *Ehrenberg*, die benevens Dr. *Scholz* en Professor *Liman* den generaal *von Minutole*, op zijne reis naar den tempel van *Jupiter Ammon* vergezelden, alsmede *Broichi* en *Ruppell* hebben vijf jaren lang het noordoostelijke Afrika doorreisd, zich met onderzoekingen betrekkelijk de natuurlijke historie bezighoudende, terwijl *Pacho di Cyrenaika* en *Della Cella*, benevens *Beechey* (broeder van den kapitein, vroeger *Belzoni's* reisgezel en secretaris van den engelschen consul *Salt*) nieuwe inlichtingen gaven over de Hesperidenkust en het eens zoo bloeijende Pentupolis (vijfstad) te weten; Berenice, Arsinoë, Ptolemais, Apollonia en Cyrene.

(*Het vervolg hierna*).

187ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

1e Trekking. N°. 16008, een prijs van *f* 65, en premie van *f* 1000.
2e — N°s. 11383, 23696, ieder *f* 1000.
3e — N°. 20066, *f* 2500; N°. 21077, *f* 1500; N°s. 3196, 22959, 9425, ieder *f* 1000.
4e — N°. 4160, *f* 10,000; N°s. 9769, 5635, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (30 *Augustus*) waren geboteerd: Ned. 2½ pCt. 52⅞; dito 5 pCt. 101¾; Syndik. 4½ pCt. 94 drie achtste; dito 3½ pCt. 77¾; Handelm. 143 drie achtste; O. Indie 5 pCt. 97⅝, 15/16; Ardoins 16⅝, elf zest.

JAGTGERIEF.

Engelsch, Duitsch en Inlandsch JAGTKRUID.
Fransche en Duitsche PISTON.
Patent en ordinaire HAGEL.
Alles tot de minste prijs.

P. L. BEENS.
Torenstraat, Lett. C, N°. 340.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, staat de INTEEKENING open op de volgende *WERKEN*:

PANTHÉON CLASSIQUE ET LITTÉRAIRE. Aucune des nombreuses collections publiées jusqu'à ce jour ne contient absolument que de BONS LIVRES: à côté de chef-d'œuvres, — de *Télémaque*, de *Robinson*, des *Fables de La Fontaine*, des *Prisons de Silvio Pellico*, et de l'*Histoire universelle de Bossuet* ou du *Précis de l'Histoire de France de Michelet*, — on a placé, presque toujours, des livres que la religion et la morale réprouvent. Un choix plus sévère était donc à faire: c'est là notre but.

Les collections qui existent, étant *stéréotypées*, ne reproduisent depuis longtemps que de mauvaises éditions, de vieilles traductions: nos éditions, enrichies de notes et de commentaires, sont correctes; nous donnons les meilleures traductions.

Le *Panthéon classique*, — pour être accueilli favorablement et obtenir une place dans presque toutes les familles, — devait offrir non-seulement la condition de l'*utilité*, c'est-à-dire de la *moralité*, mais aussi celle du BON MARCHÉ: le prix du volume, très-grand in-32, imprimé sur beau papier, en caractères très-lisibles, et contenant la matière d'un volume in-octavo ordinaire, n'est que de *trente cents*.

Nous vendons séparément, sans augmentation de prix, tous les ouvrages. Mais les personnes d'un goût éclairé préféreront souscrire à la collection entière du *Panthéon*, cette collection ne devant reproduire que la *bonne littérature*.

à 30 CENT LE VOLUME.

1 Paul et Virginie, 1 vol.
2 Mes prisons, 1 vol.
3 Des devoirs des hommes, 1 vol.
4 Essai sur l'art d'être heureux, 1 vol.
5 Petit carême, 1 vol.
6 Leçons choisies de littérature, 1 vol.
7-8 Télémaque, 2 vol.
9 Atala, 1 vol.
10 Le Vicaire de Wakefield, 1 vol.
11-12 Robinson Crusoé, 2 vol.
13 Voyage sentimental, 1 vol.
14 Le Chemin de la fortune, 1 vol.
15 Bélisaire, 1 vol.
16-17 Fables de La Fontaine, 2 vol.
18 Fables de Florian, 1 vol.
19-20 Précis de l'histoire de France, 2 vol.
21 à 23 Histoire de la révolution française, 3 vol.
24 Histoire de Napoléon, 1 vol.
25 à 27 Histoire universelle, 3 vol.
28 Oraisons funèbres, par Bossuet, 1 vol.
29 Oraisons funèbres, par Fléchier, 1 vol.
30 Le Bonhomme [illegible], 1 vol.
31-32 Voyages de [illegible]
33 à 35 Voyages autour du monde, [illegible]
36 Art poétique, par Boileau, 1 vol.
37 Maximes de La Rochefoucauld, 1 vol.
38 à 40 Les Martyrs, 3 vol.
41 La Religion, par Racine, 1 vol.
42 Morale en action, 1 vol.
43 Le livre du bon langage, 1 vol.
44 Le livre de Science, 1 vol.
45 Erreurs et préjugés, 1 vol.
46-47 Études de la nature, 2 vol.
48 à 50 Robinson Suisse, 3 vol.

Les numero's 1 à 21 sont *en vente*.

NOUVEAU DICTIONNAIRE DE LA CONVERSATION, ou répertoire universel de toutes les connaissances nécessaires, utiles ou agréables dans la vie sociale, et relatives aux sciences, aux lettres, aux arts, a l'histoire, a la géographie, etc., avec la biographie des principaux personnages, morts et vivants, de tous les pays; sur le plan du conversation's lexicon; enrichi d'un grand nombre d'articles sur la belgique et la hollande, qui ne se trouvent dans aucun autre ouvrage de ce genre. Par une Société de Littérateurs, de Savants et d'Artistes.

Conditions de la Souscription.

Cet ouvrage sera publié en 200 livraisons grand in-8°, de 72 pages, imprimées sur beau papier, contenant la matière d'un volume de 300 pages.

Le prix de chaque livraison est de 60 cents. La 1re a paru le 15 août 1842. — Si l'abondance des matières obligeait à dépasser le nombre des livraisons annoncées, LES 1000 PREMIERS SOUSCRIPTEURS LES RECEVRAINT *GRATIS*.

200 très-belles planches gravées par Blasseau, représentant plus de 3000 sujets, seront publiées en même temps. — Chaque livraison contenant 10 planches coutera 70 cents.

Elles seront délivrées GRATIS aux 1000 premiers souscripteurs.

Les livraisons se succèderont assez rapidement pour que cet ouvrage puisse être terminé en deux années. On sera libre cependant de ne recevoir qu'une livraison chaque semaine.

Il sera frappé une belle médaille gravée par le chevalier Hardt, pour perpétuer le souvenir de cette importante publication. Elle sera décernée aux 1000 premiers souscripteurs, comme un témoignage de la reconnaissance de l'éditeur. Il en sera remis un exemplaire en argent aux personnes qui payeront d'avance les 10 premiers volumes.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.